

Håndbog

til aflastnings- og plejefamilier

• Indledning

Denne håndbog henvender sig til alle aflastnings- og plejefamilier som er ansat ved Ringsted Kommune eller som ønsker at blive det.

Hensigten med håndbogen er at give et overblik over relevante oplysninger i forbindelse med ansættelse som aflastnings- eller plejefamilie samt inspiration til refleksioner i det daglige arbejde med plejebørn.

Hvorfor kommer børn i familiepleje eller i aflastning?

Det er Ringsted Kommunes opgave at søge at sikre, at børn og unge som har behov for individuel støtte, får en tryk opvækst. Dette kan blandt andet ske ved en anbringelse i en plejefamilie eller ved at bevilge aflastning til familien. Langt de fleste anbringelser sker i forståelse med familien, men det kan i nogle tilfælde være nødvendigt at gribe ind med en anbringelse mod forældrenes vilje hvis der er åbenbar risiko for alvorlig skade på barnets eller den unges sundhed eller udvikling.

Når et barn bliver anbragt i en plejefamilie sker det som hovedregel fordi barnet har behov for særlig støtte, som forældrene på det tidspunkt ikke kan imødekomme. Der kan også være tale om, at forældrene på grund af misbrug, fysisk/psykisk sygdom eller handicap ikke magter den daglige omsorg for deres barn.

Ringsted Kommune kan anbringe børn i alle aldre i familiepleje, lige fra spædbørn til unge mennesker, som snart bliver 18 år gamle. Såfremt en ung er anbragt inden sit 18. år i plejefamilie, kan Ringsted Kommune i særlige tilfælde beslutte at forlænge anbringelsen til den unge fylder 23 år.

Der kan være forskellige årsager til, at børn får et aflastningstilbud.

Det kan være børn med funktionsnedsættelse, hvor forældrene eller søskende har brug for et pusterum.

Enlige/unge forældre kan have behov for dage uden deres barn for at kunne have et voksenliv.

Børn, som lever i en ressource fattig/kaotisk familie, kan have brug for at møde andre voksne samt at opleve, hvordan en familie også kan fungere.

I ganske særlige tilfælde, kan der tilbydes aflastning til børn, der er anbragt i døgnpleje.

Aflastningsomfanget kan variere og behovet kan være både på hverdage, i weekends og i ferier.

• Barnets ophold i familiepleje

Når et barn anbringes i familiepleje forventes det, at barnet indgår som en integreret del af familien og som en naturlig del af familiens sociale liv.

Det forventes, at plejefamilien varetager alle daglige omsorgsopgaver for barnet. I forbindelse med anbringelsen udarbejdes en handleplan og med udgangspunkt heri aftales, hvilke konkrete opgaver

plejefamilien skal varetage omkring barnet. Det kan være i forhold til barnets dagligdag i familien, dagtilbud/skole, fritid og eventuelt særlig støtte eller behandlingstilbud.

• Samarbejde med forældremyndigheden

Som plejefamilie skal man være bevidst om, at plejebarnet kun er "til låns". Børnene er deres forældres børn. Uanset problemerne i familien er barnet fortsat en del af familien og det skønnes væsentligt at bevare denne tilknytning. Derfor vejleder vi plejefamilierne i at være opmærksomme på, hvordan de omtaler sig selv både i forhold til plejebørnene og familien. Som plejefamilie vil en stor del af opgaven således ofte være at samarbejde med forældrene. Ofte vil plejebørn og plejefamilie komme fra forskellige samfundslag med forskellige normer og holdninger. En væsentlig opgave for plejefamilien er at arbejde hen mod en accept og respekt, trods det at forældrene måske har en anden forståelse af barnet, og dermed er sammen med barnet på en anden måde.

Denne accept og respekt er vigtig for at kunne samarbejde positivt med forældrene.

Ringsted Kommune finder at denne forståelse for forældrene er en væsentlig forudsætning for, at barnet kan "få lov" til at bevare tilknytningen til sine forældre samtidig med, at det skaber tilknytning til plejefamilien.

Plejefamiliens opgave er at hjælpe barnet til at håndtere, de svigt og skuffelser det måske vil opleve. Af hensyn til barnets særlige behov, vil det i nogle tilfælde være nødvendigt, at forældrene kan have samvær med deres barn hos plejefamilien, med eventuel støtte fra familieplejekonsulent.

• Samarbejde med Ringsted Kommune

Når et barn anbringes i familiepleje forudsættes et tæt samarbejde mellem plejefamilie og Ringsted Kommune.

Forældrenes mulighed for indflydelse på barnets hverdag kan variere meget. Beslutninger vedrørende børnene bør som hovedregel træffes i forståelse med forældrene. Ved anbringelsen følger, at Ringsted Kommune har et ansvar for barnet. Dette betyder, at Ringsted Kommune kan træffe afgørelse omkring barnet, som vurderes at være nødvendige af hensyn til formålet med anbringelsen.

I forbindelse med opfølgning på et barns anbringelse vil Ringsted Kommune anmode plejefamilien om en skriftlig statusbeskrivelse hvori der ikke indgår vurderinger eller anbefalinger - konsulenten kan være behjælpelig med at give vejledning til denne.

Der kan således være situationer, hvor der træffes beslutninger vedrørende barnet, som plejefamilien ikke er enige i. Dette vilkår nødvendiggør, at plejefamilien skal kunne håndtere dilemmaet mellem at have følelsen af at være dem, der kender barnet bedst og acceptere at andre træffer beslutninger. Beslutninger såsom samvær vil blive formidlet til høring i plejefamilien inden endelig beslutning.

Det forventes, at plejefamilien er villig til at indgå i et positivt og loyalt samarbejde med Ringsted Kommunes. Det forventes endvidere, at plejefamilien er villig til at modtage råd, vejledning og supervision af Ringsted Kommunes familieplejekonsulenter. I særlige tilfælde kan Ringsted

Kommune vælge at bevilge ekstern supervision.

Såfremt plejefamilien har været i en situation med plejebarnet, hvor ”fastholdelse” for at hindre at barnet i at gøre skade på sig selv eller andre, skal omgående indberettes mundtligt såvel som skriftligt til Familieplejen i Ringsted Kommune, som herefter foretager en socialfaglig vurdering i samarbejde med rådgiver / ledelse.

Supervision kræver, at plejefamilien er indstillet på at øge deres indsigt i, hvordan personlige tankemåder, reaktioner og handlinger får betydning for, hvad der sker i en given situation og dermed udvide egne handlemuligheder fremover.

Vi opfordrer vores plejefamilier til at deltage i et fagligt netværk f.x. gennem www.sl.dk eller/og Plejefamiliernes Landsforening www.plejefamilierne.dk. I forhold til specialiserede plejefamilier er Familieplejen i Ringsted Kommune igangsætter af netværksgrupper.

• **Hjemgivelse af barnet**

Når et barn er frivilligt anbragt, kan forældrene til en hver tid forlange hjemgivelse af børnene. Såfremt der er tale om en anbringelse uden forældrenes samtykke er beslutningen truffet af Børn og Unge-udvalget og vil typisk være gældende for en periode på 1 eller 2 år af gangen.

Erfaringer fra mange plejefamilier viser, at det kan være meget belastende for plejefamilien, når et barn hjemgives eller plejeforholdet ophører af andre årsager.

Det forventes, at plejebarnet indgår som en integreret del af plejefamilien samtidig forventes, at plejefamilien skal kunne holde ud, at barnet rejser igen. Det betyder, at man skal kunne håndtere at skabe tilknytning samtidig med at kunne afskærme sig. Dette er et vilkår i familieplejearbejdet, som oftest kræver støtte i form af supervision.

Det er forældrene/Ringsted Kommune, der træffer beslutning om, hvornår barnet hjemgives. Plejefamilien har ingen mulighed for at anke en sådan beslutning, dog har plejefamilien høringsret.

• **Godkendelse**

Familier, der ønsker at blive aflastnings- eller plejefamilier, skal have en generel godkendelse, som udstedes af Socialtilsynene.

• **Godkendelsesprocedure**

Fra 1. januar 2014 er det Socialtilsynet Øst, Holbæk, der godkender aflastnings- eller plejefamilier her i regionen. En godkendelse indebærer, at familien er fundet egnet til at varetage en sådan opgave. Dette kræver, at der er foretaget en undersøgelse af familien. Det er Socialtilsynet der indhenter straffe- og børneattester. Denne resulterer i en vurdering af familiens egnethed. Det er også Socialtilsynet, der sørger for at familien deltager i et grundkursus for plejefamilier inden endelig godkendelse.

Når Ringsted Kommune første gang indleder samarbejde med godkendt plejefamilie vil der inden forældre / barn præsenteres, finde et godkendelsesbesøg sted, med det formål at sikre en gensidig forventningsafstemning.

• **Kontakt og samarbejde**

Ved ansættelse orienteres plejefamilien om familieplejekonsulentens og rådgiverens funktioner og rolle.

Disse vil fremover være deres samarbejdspartnere i Ringsted Kommune.

Idet begge voksne i familien er ansvarlige for plejeopgaven forventes det at begge deltager i møder med Ringsted Kommune.

• **Familieplejekonsulentens rolle og funktion (konsulent)**

Familieplejekonsulenternes opgave er at sikre, at Ringsted Kommune til stadighed har en velkvalificeret stab af godkendte aflastnings- og plejefamilier, samt at disse informeres, dygtiggøres og forberedes på de mangeartede opgaver de står overfor.

Plejefamilier, som har børn anbragt fra Ringsted Kommune, ydes råd, vejledning og supervision af familieplejekonsulenterne også benævnt som det personrettede tilsyn.

Familieplejekonsulenterne tilstræber en kontakt hver 2 – 3 måned ved døgnplejeforhold og hver 4 – 6 måned ved aflastningsforhold og hver 6. uge i specialiserede plejefamilier. Ideen er at sikre kontinuerlig kontakt mellem konsulent og plejefamilie. Formålet er at give plejefamilierne mulighed for at fortælle om deres opgave/deres hverdag sammen med plejebarnet, samt deres samarbejde med plejebarnets forældre - at få respons og udveksle pædagogiske handlemuligheder. Familieplejekonsulenterne taler også med børnene.

Ved opstart, ved større problemstillinger eller efter behov, kan besøgene være hyppigere.

Når et plejeforhold ophører, er det familieplejekonsulentens opgave at evaluere plejeforløbet. Det har til hensigt at opsamle læring i forhold til fremtidige opgaver - give input til kurser samt at give plejefamilien respons og mulighed for at klargøre eventuelle uafklarede problemer i forhold til den afsluttede opgave.

• **Rådgiverens rolle og funktion**

Det er rådgiverens overordnede opgave at sikre barnet og dets families trivsel.

Rådgiveren udarbejder en handleplan i forbindelse med aflastnings- og fuldtidsanbringelser. Denne skal præcisere formålet med anbringelsen, forventet anbringelses periode, barnets støttebehov samt støtte til forældrene i forbindelse med anbringelsen. Handleplanen revideres første gang efter 3 måneder herefter hver 6. måned af rådgiveren. Plejefamilien skal udarbejde statusbeskrivelse og deltage i statusmøder, indkaldt af rådgiver, forud for revidering af handleplanens mål. Plejefamilien vil blive gjort bekendt med de dele af handleplanen, som er relevante i forhold til deres opgave.

Når familieplejekonsulenterne har udpeget en egnet familie til et konkret barn hos aflastnings-/plejefamilien, udveksles der informationer i forhold til plejeopgaven. Familieplejekonsulent præsenterer det konkrete barn for plejefamilien. Først mundtligt, dernæst ved at plejefamilien kan læse relevante sagsakter og herefter aflægges et præsentationsbesøg sammen med rådgiver. Herefter et besøg med konsulent, rådgiver og forældre. Hvis det vurderes at være et egnet match, arrangeres besøg med barnet, forældre, rådgiver og konsulent.

Rådgiveren vil efterfølgende følge barnet i plejefamilien ved besøg mindst to gange årligt, hvor der gennemføres en børnesamtale - første gang dog efter kortere tid. Det drøftes, hvordan barnet

trives i familien, skolen, fritiden og hvordan samværet med forældrene fungerer. Typisk vil samtalen finde sted op til et planlagt statusmøde, hvor barnet afhængig af alder også deltager.

Alt hvad der vedrører beslutninger om barnet og samarbejdet med barnets familie er rådgiverens kompetence, som f.eks. valg af institution/skole, behandling og samvær med forældrene.

• **Løn- og personale**

Det er løn og personaleafdelingen, der varetager opgaverne omkring udbetaling af løn, kørsel, feriegodtgørelse m.v.

• **Kontrakt**

Der udarbejdes en kontrakt mellem plejefamilier og Ringsted Kommune, i f.m. barnets anbringelse. Kontrakten indeholder aftaler / oplysninger om:

- løn
- omkostningsandel
- lommepenge, tøjpenge og gaver
- daginstitution
- kørsel
- forsikring
- plejeforældrenes arbejdsforhold udover familiepleje
- plejeforældrenes nuværende plejeforhold
- opsigelses varsel

• **Løn**

Der fastsættes et antal plejevederlag med udgangspunkt i "Vejledning om opholdsbetaling m.m." udarbejdet af Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen i Danmark.

Plejevederlagets størrelse fastsættes i hvert enkelt tilfælde ud fra en vurdering af:

- barnets udfordringer / behandlingsbehov
- forældresamarbejdets kompleksitet
- krav til plejefamilien

Afhængigt af antal af vederlag vil det blive vurderet, hvor meget arbejde plejefamilien må have ud over plejeopgaven.

Antallet af vederlag skal vurderes en gang årligt. Vederlaget kan efter vurderingen forblive det samme, eller reguleres op eller ned.

Der skal betales skat af plejevederlaget, idet denne er A-indkomst for vederlagsmodtageren.

Plejeløn er ikke pensionsgivende. Lønnen udbetales bagud via Ringsted Kommunes Løn- og Personaleafdeling.

Med hensyn til plejeløn for aflastningsforhold tælles aflastningsdøgn på følgende måde: Weekend tæller 3 døgn. Hverdagsaflastning tæller som 1 døgn, når tidsbruget svarer til 24 timer eller

derunder. Hvis hverdagsaflastning er udover 24 timer tælles 2 døgn.

Særligt i f.t. aflastning i specialiserede plejefamilier: Der laves en gennemsnitsberegning, som betyder at specialiserede plejefamilier får en fast aflønning, uanset om barnet gør brug af tilbuddet. Der udbetales kun omkostningsdel efter indberetning for faktiske døgn. Såfremt der er forbrug af ekstra dage aflønnes dette særskilt.

• **Omkostningsandel**

Ved plejeforholdets etablering forventes det, at plejefamilien stiller almindeligt bohavet til rådighed for barnet. Der kan herudover bevilges et indskrivningsbeløb.

Ud over kost og logi dækker omkostningsandelen udgifter, der er forbundet med at have et barn i hjemmet. Det vil sige, at omkostningsandelen skal dække den løbende forsørgelse af plejebarnet i form af udgifter til kost, logi og almindelige daglige fornødenheder, herunder fornøjelser. Daglige fornødenheder dækker almindelige daglige forsørgelsesudgifter, såsom udgifter til fritidsaktiviteter i normalt omfang, almindelig transport og udgifter til personlig pleje som frisør, almindeligt tandeftersyn og lignende, der ikke i forvejen er bevilget eller som forvaltningen ikke har stillet særlige krav om.

Omkostningsandelen er skattefri.

Udgifter til kost følger plejebarnet. Når plejebarnet midlertidigt (over 3 døgn) opholder sig hos sine forældre eller i aflastningsfamilie, trækkes plejefamilien for kost pr. påbegyndt døgn med mindre der er lavet aftale om at plejefamilien udbetaler kostbeløb direkte til forælder.

• **Konfirmation**

Såfremt plejebarnet skal konfirmeres og plejefamilien afholder festen for barnet, kan der ansøges om tilskud hertil på max. kr. 5.737,-, svarende til vejledende takst for konfirmation på døgninstitution. Beklædning til selve konfirmationshandlingen refunderes efter bilag, dog maks. kr. 2.500,-.

Såfremt plejebarnet skal døbes inden konfirmationen, kan der ikke bevilges tilskud til evt. fest eller lignende.

• **Cykel**

Tilskud til cykel bevilges efter behov – konsulenten vurderer ud fra konkret alder og der bevilges maksimalt tilskud på kr. 2000,- med minimum 2 års interval.

• **Medicinering og briller/kontaktlinser**

Udgift til kronisk medicinering og briller/kontaktlinser er ikke omfattet af omkostningsandelen, og dækkes derfor udover af Ringsted Kommune. Kontaktlinser max. kr. 200,- mdr. og briller max. Kr. 1.500,- årligt eller efter ansøgning.

• **Computer**

Computer efter ansøgning og konkret vurdering - formål bør afklares og hvis der eksempelvis kan bevilges IT-rygsæk eller lignende er bevilling efter serviceloven subsidiær.

Såfremt computer er et krav i f.t. eksempelvis en ungdomsuddannelse - tilskud på max kr. 3.500,-

• **Etablering**

Ny indretning af ungdomsværelse i plejefamilien tilskud max kr. 4.000,-, hvis den unge har boet i samme plejefamilie i lang tid.

• **Fritidsaktivitet**

Som udgangspunkt bevilger Ringsted Kommune 1 – 2 fritidsaktiviteter og omkostninger relateret til disse. Samlet kontingent kr. 3.000,- årligt. Fritidsaktiviteter herudover efter konkret vurdering af rådgiver.

• **Daginstitution**

Udgiften til daginstitution og fritidsordning afholdes af Ringsted Kommune. Rådgiver fremsender betalingstilsagn til plejefamiliens bopælskommune.

• **Kørsel**

Der ydes kørselsgodtgørelse med statens laveste takst til den kørsel, der er aftalt og nødvendig i f.t. opgaven.

• **Forsikring**

Ansvarsforsikring: Ved mindre skader (under 500 kr.) afholder plejefamilien udgiften. Ved større skader kan der rettes henvendelse til rådgiver i Ringsted Kommunes, som vurderer om skaden kan dækkes.

Ulykkesforsikring for det anbragte barn max kr. 1.000,- årligt

• **Lomme penge, tøjpenge og gaver**

Til børn i fuldtidspleje udbetales et cirkulære bestemt beløb lomme penge og beklædning. Pengene indsættes på barnets NEM-konto. Lomme penge m.v. til børn og unge i familiepleje er ikke skattepligtige. Skattefriheden omfatter ikke beløb, der udbetales som honorering af personligt arbejde i plejefamilien.

Der ydes tilskud til gave til plejebarnet til fødselsdag, jul, eksamen, konfirmation og andre særlige lejligheder efter ansøgning fra fuldtidsplejefamilien.

• **Kursusdeltagelse**

Relevant kursusdeltagelse kan ansøges ved Ringsted Kommunes familieplejekonsulenter, der har bemyndigelse til at bevilge max. 1 kursus ud over det lovpligtige årligt til en samlet pris af kr. 4000,-.

• **Ferie**

Plejefamilien er omfattet af ferieloven og har ret til ferie. De fleste plejefamilier afholder ferie sammen med deres plejebørn. Hvis ikke andet er aftalt med Ringsted Kommune afskrives hovedferieperioden i ugerne 28, 29 og 30 samt 4. og 5. ferieuge i skolernes efterårs- og vinterferie

Generelt anbefaler vi, at plejefamilien ikke holder ferie uden plejebarnet. Det er sjældent hensigtsmæssigt for plejebarnet ikke at deltage på lige fod med de øvrige familiemedlemmer i en ferie.

Når et barn anbringes i familiepleje, er det med det formål, at plejebarnet indgår i familien på lige fod med de øvrige familiemedlemmer, dette gælder også plejefamiliens aktiviteter så som ferier. Med hensyn til plejefamiliens ferievaner, er det vigtigt at planlægning af ferie foregår i drøftelse med familieplejekonsulent i god tid inden endelig beslutning, da Ringsted Kommune i samråd med jer vurderer, hvad der er hensigtsmæssigt i f.t. det enkelte barns udviklingsbehov herunder hensynet til samvær med biologisk familie og netværk.

Der ydes en ekstra omkostningsandel pr. døgn til ferieafholdelse, når fuldtidsplejefamilien afholder ferie sammen med plejebarnet andetsteds end i plejehjemmet og hvor plejebarnet altså ikke er hos den biologiske familie eller i en aflastningsfamilie. Dog max. 5 uger årligt.

I tilfælde af at plejefamilier holder ferie uden plejebørn trækkes kostandelen, som følger barnet.

• **Barnepige / aflastning**

Efter konkret vurdering kan der i særlige tilfælde bevilges tilskud til barnepige eller aflastning til plejebarnet.

• **Tavshedspligt og underretningspligt**

Plejeforældre er omfattet af reglerne om tavshedspligt jævnfør straffelovens § 152.

Dette betyder, at plejeforældre ikke må fortælle videre til udenforstående, hvad de får at vide om plejebarnet eller dets forældre.

Plejeforældre har som alle andre underretningspligt jævnfør Lov om social service § 154.

Plejefamilier er ligeledes omfattet af en skærpet underretningspligt jævnfør Lov om social service § 153 (se bilag) for personer, der udøver offentligt hverv. Dette betyder, at hvis plejeforældre får kendskab til forhold, der giver formodning om, at et barn eller en ung under 18 år har særlig behov for støtte, har de pligt til at underrette socialforvaltningen herom.

Straffelovens § 152

"Den, som virker eller har virket i offentlig tjeneste eller hverv, og som uberettiget videregiver eller udnytter fortrolige oplysninger, hvortil den pågældende i den forbindelse har fået kendskab, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

stk. 2. Begås det i stk. 1 nævnte forhold med forsæt til at skaffe sig eller andre uberettiget vinding, eller foreligger der i øvrigt særligt skærpende omstændigheder, kan straffen stige til fængsel indtil 2 år. Som særligt skærpende omstændighed anses navnlig tilfælde, hvor videregivelsen eller udnyttelsen er sket under sådanne omstændigheder, at det påfører andre en betydelig skade eller indebærer en særlig risiko herfor.

stk. 3. En oplysning er fortrolig, når den ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som sådan eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser"

Servicelovens § 153

"Socialministeren kan fastsætte regler, hvorefter personer, der udøver offentlig tjeneste eller hverv, skal underrette kommunen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til forhold, der giver formodning om, at et barn eller en ung under 18 år har behov for særlig støtte"

Serviceovens § 154

"Den, der får kendskab til, at et barn eller en ung under 18 år fra forældres eller andre opdragers side udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling eller lever under forhold, der bringer dets sundhed eller udvikling i fare, har pligt til at underrette kommunen"

• Kontakt ved akut behov

Kontakter i Ringsted Kommune

Familieplejekonsulenterne træffes indenfor almindelig arbejdstid på følgende telefon numre:

Mona Søndergaard telefonnr. 57 62 62 75 eller mobil 41 77 02 96 mailadr. mson@ringsted.dk

Henrik Carlsen telefonnr. 57 62 62 74 eller mobil 25 68 09 26 mailadr. hca@ringsted.dk

Birgitte Høegh telefonnr. 57 62 62 73 eller mobil 20 67 49 30 mailadr. biho@ringsted.dk

Anne-Dorthe Thomsen telefonnr. 57 62 62 74 eller mobil 22 24 38 11 mailadr. adtt@ringsted.dk

Udenfor almindelig arbejdstid træffes familieplejekonsulenterne kun efter konkret aftale.

Ved akut behov for kontakt med Ringsted Kommunes Børne- og familierådgivning sker dette via kontakt til Ringsted Politi på telefonnr. 57 62 14 48

Efterskrift:

Håndbogen er forfattet af Familieplejen Ringsted Kommune. Bilag og eventuelle rettelser vil løbende blive ajourført og udsendt som løsblade til udskiftning.